

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2017 Rhif 641 (Cy. 147)

HENEBION HYNAFOL, CYMRU

**Rheoliadau Henebion Hynafol (Hawliadau
am Ddigollediad) (Cymru) 2017**

<i>Gwnaed</i> - - - -	4 Mai 2017
<i>Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru</i> - -	8 Mai 2017
<i>Yn dod i rym</i> - -	31 Mai 2017

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 47 a 60 o Ddeddf Henebion Hynafol ac Ardaloedd Archaeolegol 1979(1) ac sydd bellach yn arferadwy ganddynt hwy(2), a thrwy'r pwerau a roddir iddynt gan adrannau 1AD a 9ZL o'r Ddeddf honno(3), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi, cychwyn, cymhwyso a dehongli

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Henebion Hynafol (Hawliadau am Ddigollediad) (Cymru) 2017 a deuant i rym ar 31 Mai 2017.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

(3) Yn y Rheoliadau hyn, ystyr "Deddf 1979" ("the 1979 Act") yw Deddf Henebion Hynafol ac Ardaloedd Archaeolegol 1979.

Hawliadau am ddigollediad

2.—(1) Rhaid gwneud hawliad am ddigollediad i Weinidogion Cymru yn ysgrifenedig, a rhaid ei gyflwyno fel ei fod yn dod i'w llaw hwythau o fewn cyfnod o chwe mis sy'n dechrau ag—

(a) yn achos digollediad sy'n daladwy o dan adran 1AD o Ddeddf 1979 (digollediad am golled neu ddifrod a achosir gan warchodaeth interim), y dyddiad y mae'r warchodaeth interim yn peidio â chael effaith;

(1) 1979 p. 46.

(2) Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672). Trosglwyddwyd swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru i Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) a pharagraffau 30 a 32 o Atodlen 11 iddi.

(3) Mewnosodwyd adrannau 1AD a 9ZL gan adrannau 3(1) a 13(1) yn eu tro o Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2016 (anaw 4) ("Deddf 2016").

- (b) yn achos digollediad sy'n daladwy o dan adran 7 o Ddeddf 1979 (digollediad am wrthod cydsyniad heneb gofrestredig)(4), ddyddiad yr hysbysiad gwrthod neu, yn ôl y digwydd, ddyddiad rhoi cydsyniad yn ddarostyngedig i amodau cydsyniad heneb gofrestredig;
- (c) yn achos digollediad sy'n daladwy o dan adran 9 o Ddeddf 1979 (digollediad pan fo gwaith sy'n effeithio ar heneb gofrestredig yn peidio â bod yn awdurdodedig), y dyddiad y mae'r gwaith yn peidio â bod yn awdurdodedig;
- (d) yn achos digollediad sy'n daladwy o dan adran 9ZL o Ddeddf 1979 (hysbysiad stop dros dro: digollediad)—
  - (i) o dan yr amgylchiadau a nodir yn adran 9ZL(2)(a) o Ddeddf 1979, y dyddiad yr arddangosir yr hysbysiad stop dros dro am y tro cyntaf; neu
  - (ii) o dan yr amgylchiadau a nodir yn adran 9ZL(2)(b) o Ddeddf 1979, y dyddiad y tynnir yr hysbysiad stop dros dro yn ôl; neu
  - (iii) o dan yr amgylchiadau pan fo paragraffau (i) a (ii) ill dau o is-baragraff (d) yn gymwys, y diweddaraf o'r dyddiadau sy'n gymwys i'r paragraffau hynny;
- (e) yn achos digollediad y gellir ei adennill o dan adran 46 o Ddeddf 1979 (digollediad am ddifrod a achosir drwy arfer pwerau penodol o dan y Ddeddf hon)(5), y dyddiad yr achoswyd y difrod neu, pan fo'r difrod wedi ei achosi o ganlyniad i weithred sy'n parhau, y dyddiad y daeth y weithred i ben.

(2) Os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod rheswm rhesymol dros fethu â gwneud hawliad o fewn y cyfnod a nodir ym mharagraff (1) cânt ar unrhyw adeg estyn y cyfnod y caniateir gwneud hawliad o'i fewn.

Darpariaeth dirymu ac arbed

3.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), mae Rheoliadau Henebion Hynafol (Hawliadau am Ddigollediad) (Cymru) 1991(6) wedi eu dirymu.

(2) Mae'r Rheoliadau a grybwyllir ym mharagraff (1) yn parhau i gael effaith mewn perthynas â hawliad am ddigollediad sy'n dod i law Gweinidogion Cymru cyn 31 Mai 2017.

4 Mai 2017

Ken Skates
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r
Seilwaith, un o Weinidogion Cymru

---

(4) Diwygiwyd adran 7 gan adran 10(1) a (2) o Ddeddf 2016. Ceir diwygiadau eraill nad ydynt yn berthnasol i'r offeryn hwn.
 (5) Diwygiwyd adran 46 gan adran 12(1) o Ddeddf 2016.
 (6) [O.S. 1991/2647](#).

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn dirymu ac yn disodli Rheoliadau Henebion Hynafol (Hawliadau am Ddigollediad) (Cymru) 1991 at ddiben gweithredu newidiadau a wnaed i Ddeddf Henebion Hynafol ac Ardaloedd Archaeolegol 1979 ("Deddf 1979") gan Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2016.

Mae rheoliad 2 yn gwneud darpariaeth weithdrefnol ynghylch y cyfnod y mae'n rhaid gwneud hawliadau am ddigollediad o'i fewn, a'r dull o wneud yr hawliadau hynny, o dan adrannau 1AD (digollediad am golled neu ddifrod a achosir gan warchodaeth interim), 7 (digollediad am wrthod cydsyniad heneb gofrestredig), 9 (digollediad pan fo gwaith sy'n effeithio ar heneb gofrestredig yn peidio â bod yn awdurdodedig), 9ZL (hysbysiad stop dros dro: digollediad) a 46 (digollediad am ddifrod a achosir drwy arfer pwerau penodol o dan y Ddeddf hon) o Ddeddf 1979, i Weinidogion Cymru.

Mae rheoliad 3 yn gwneud darpariaeth ddirymu ac arbed mewn cysylltiad â Rheoliadau Henebion Hynafol (Hawliadau am Ddigollediad) (Cymru) 1991.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn.